TORAH OHR • PARSHAS VAYEISHEV • MAAMAR 4

בכ"ה בכסליו יומי דחנוכה כוי שכשנכנסו יונים להיכל וכוי

Le 25 Kislev

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com
LA PARACHA 'HASSIDIQUE
likuteitorah.com/fr/torah-ohr/vayeishev/4/

1 בכ"ה בכסליו יומי דחנוכה כו' שכשנכנסו יונים להיכל וכו'.

« Le vingt-cinq Kislev [commencent] les jours de Hanouka », etc. : « car lorsque les Grecs entrèrent dans le Sanctuaire », etc.

וכשגברו מלכות בית חשמונאי ונצחום לא מצאו אלא פך א' של שמן כו'. לשנה אחרת קבעום ח' י"ט בהלל והודאה. להבין ענין הלל וענין הודאה.

« Et lorsque la maison royale des Hasmonéens l'emporta sur eux et les vainquit, ils ne trouvèrent qu'une seule fiole d'huile », etc. « L'année suivante, ils instituèrent huit jours de fête, avec le Hallel et l'action de grâce. » Il nous faut comprendre la notion de Hallel et celle de l'action de grâce.

וגם להבין למה תקנו בנס זה להדליק נרות זכר למקדש שמצאו פך א' של שמן כו' ולא תקנו כן בשאר נסים.

Il nous faut également comprendre pourquoi, à l'occasion de ce miracle, ils instituèrent l'allumage de lampes en souvenir du Temple, où l'on trouva une seule fiole d'huile, etc., alors qu'ils n'instituèrent pas la même chose pour les autres miracles.

וגם מה ענין נרות להלל והודאה. אך הענין הוא דכתיב נר מצוה ותורה אור כו'. ויובן בהקדים לבאר ענין המנורה שבבהמ"ק [שבבית המקדש] שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] וכי לאורה הוא צריך כו'.

Et aussi : quel rapport les lampes ont-elles avec le Hallel et l'action de grâce ? Or, l'explication est qu'il est écrit : « Car une mitsva est une lampe et la Torah, une lumière », etc. Cela se comprendra après avoir d'abord expliqué la notion de la Menorah du Saint Temple, dont nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Aurait-Il donc besoin de sa lumière ? », etc.

2 והנה כתיב ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה. ובבקר בהטיבו את הנרות יקטירנה. שבלילה היה מדליק כל ז' הנרות ולמחר מדשנם ומטיבם

Or, il est écrit : « Lorsqu'Aharon allumera les lampes au crépuscule, il fera brûler [l'encens] », et : « Le matin, lorsqu'il préparera les lampes, il le fera brûler. » Car, pendant la nuit, il allumait les sept lampes, et le lendemain, il en retirait les cendres et les préparait,

ולא היה מדליק אלא נר המערבי שהוא נר ששי שממנו היה מתחיל ובו היה מסיים.

et il n'allumait que la lampe occidentale, qui est la sixième lampe, par laquelle il commençait et avec laquelle il terminait.

והענין כי הנרות הם המדות לך ה' הגדולה והגבורה כו' והן ז' נרות כנגד ז' מדות.

L'explication est que les lampes sont les attributs émotionnels (midot) : « À Toi, Havaya, la grandeur et la puissance », etc. ; elles sont sept lampes, correspondant aux sept midot.

3 והנה בכל מדה ומדה יש זה לעומת זה בקליפה נגד הקדושה והן יונקות מן הקדושה

Or, dans chaque attribut, il y a «l'un en face de l'autre» : l'un dans la kelipa (l'écorce), l'autre dans la sainteté ; et les attributs de la kelipa puisent leur nourriture dans la sainteté.

כמו מאהבה שבקדושה נמשך בהשתלשלות המדרגות להיות תאוה גשמית. וכן מיראה שבקדושה יראה רעה וכעס וכה"ג [וכהאי גוונא].

Par exemple, l'amour dans la sainteté est attiré vers le bas, à travers l'enchaînement descendant des niveaux (hichtalchelout), [et devient] un désir charnel ; de même, de la crainte dans la sainteté [proviennent] une crainte mauvaise, la colère et autres choses semblables.

4 וצריך לבררם ולהפכם להתכלל בקדושה עליונה שתהיינה המדות כולן להי' בבחי' בטול לך ה' הגדולה והגבורה כו'.

Et il faut les raffiner et les transformer afin qu'elles s'intègrent à la sainteté supérieure, de sorte que tous les attributs soient à D.ieu dans un état d'annulation de soi (bitoul) : «À Toi, Havaya, la grandeur et la puissance», etc.

והבירור הוא בחכמה כי בחכמה אתברירו כו'. והחכמה הוא בחי' אור להאיר את המדות ולזככן.

Le raffinement s'opère par la 'Hokhma (sagesse), car «c'est par la 'Hokhma qu'ils sont raffinés», etc. La 'Hokhma est une lumière destinée à éclairer les attributs et à les purifier.

ובלילה שהוא זמן החשך היה צריך להאיר את כל ז' הנרות דהיינו להמשיך אור החכמה בכל מדה ומדה בפ"ע [בפני עצמו]

La nuit, qui est un temps d'obscurité, il fallait allumer les sept lampes, c'est-à-dire faire descendre la lumière de la 'Hokhma dans chaque attribut séparément,

משא"כ ביום היה די בהדלקת נר הו' שהוא עיקר ההשפעה וממילא היה נמשך אור החכמה בכל המדות.

tandis que le jour, il suffisait d'allumer la sixième lampe, qui est le principal canal d'influence, et la lumière de la 'Hokhma se diffusait ainsi d'elle-même dans tous les attributs.

5 והנה יש עולם שנה נפש וכשם שהיה אהרן ממשיך המשכת אור החכמה בעולם שהן ז' בחי' ומדות עליונות שבסדר והנהגת העולם כך היה ממשיך אור החכמה בנפש ישראל

Or, il est question de «monde, année, âme». De même qu'Aharon faisait descendre la lumière de 'Hokhma (sagesse) dans le monde, [dans] les sept niveaux et les attributs supérieurs qui se trouvent dans l'ordre et la conduite du monde, il faisait aussi descendre la lumière de 'Hokhma dans les âmes d'Israël,

שהם יוצאי ירך יעקב שבעים נפש נגד בחי' ז' הנרות והם יוצאי ירך יעקב יו"ד עקב דהיינו בחי' יו"ד הוא בחי' חכמה הנמשכת ומשתלשלת בבחי' עקב וסוף המדרגות התחתונות.

qui sont «ceux qui sortirent de la cuisse de Yaakov, soixante-dix âmes», correspondant aux sept lampes. Ils sont «ceux qui sortirent de la cuisse de Yaakov» : yud-ekev («talon»), c'est-à-dire le yud, qui est 'Hokhma, descendue et poursuivant sa descente jusqu'au niveau du talon, à l'extrémité des niveaux les plus bas.

6 וזהו וידו אוחזת בעקב עשו כי ידו אותיות יו"ד אוחזת את העקב של עשו לבלתי נתון לו תוקף התפשטות וממשלה רק להכניעו תחת הקדושה ולאכפי' לס"א [ולאכפיא] [לסטרא אחרא].

C'est [le sens de] «et sa main saisissait le talon d'Eisav» : car ידו («sa main») est formé des lettres de יו"ד (yud), qui saisit le talon d'Eisav afin de ne pas lui conférer la force de se répandre et de régner, mais seulement de le soumettre sous la sainteté et d'assujettir la sitra a'hra (l'autre côté).

וזה היה ענין המשכת אהרן בהעלותו את הנרות להמשיך בחי' יו"ד של יעקב הוא אור החכמה לבחי' עקב כדי שתהיינה גם מדות הטבעיי' [הטבעיים] שבנפש הבהמית עולות ונכללות בקדושה.

Et tel était le sens de ce qu'Aharon faisait descendre lorsqu'il allumait les lampes : faire descendre le yud de Yaakov, la lumière de 'Hokhma (sagesse), jusqu'au niveau du talon, afin que même les attributs naturels de l'âme animale s'élèvent et s'intègrent à la sainteté.

7 והנה כתיב ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה וכן בבקר בהטיבו את הנרות יקטירנה.

Or, il est écrit : «Quand Aharon allume les lampes au crépuscule, il fera brûler l'encens», et de même : «Le matin, lorsqu'il prépare les lampes, il fera brûler l'encens.»

בהעלות והדר יקטירנה וכן בבקר וכמ"ש בסדר המערכה הטבת שתי נרות קודמת לקטורת.

[D'abord] «quand il allume», puis «il fera brûler l'encens», et de même le matin ; comme il est indiqué dans l'ordre du service du Temple, la préparation de deux lampes précède l'encens.

ולהבין ענין הקטרת שהיה אחר הדלקת והטבת שתי נרות הוא כי הנה ענין הנרות כבר מבואר למעלה שהוא ענין העלאת המדות שירדו ונשתלשלו בגשמיות הנה"ב [הנפש הבהמית] שתהיינה עולות ונכללות בקדושה. אך הקטרת הוא ענין העלאת האותיות שהן במחדו"מ [במחשבה דבור ומעשה] לבושי המדות שהן בחי' דומם.

Pour comprendre la signification de l'encens, qui venait après l'allumage et la préparation de deux lampes : la signification des lampes, comme cela a déjà été expliqué plus haut, est l'élévation des attributs qui étaient descendus et s'étaient enchaînés dans la matérialité de l'âme animale, afin qu'ils s'élèvent et soient absorbés dans la sainteté. Mais l'encens correspond à l'élévation des lettres — celles de la pensée, de la parole et de l'action — qui sont les vêtements des attributs et relèvent du niveau de l'inerte.

8 ואותיות דקדושה נק' חומת בת ציון חומה של אבנים שתי אבנים בונות שני בתים כו' כנודע.

Les lettres de sainteté sont appelées « la muraille de la fille de Sion », une muraille de pierres : « deux pierres bâtissent deux maisons », etc., comme on le sait.

וכמ"ש במ"א ע"פ גדול ה' ומהולל מאד בעיר אלקינו אימתי נק' גדול כשהוא בעיר אלקינו כו'.

Et comme il est expliqué ailleurs à propos du verset : « Grand est Havaya et très loué dans la ville de notre D.ieu » : quand est-Il appelé grand ? Lorsqu'Il est dans la ville de notre D.ieu, etc.

9 והנה אותיות של המחדו"מ [המחשבה דבור ומעשה] שנפלו בגשמיות תחת ממשלת הקליפות וסט"א [וסטרא אחרא] אין להם עלייה ע"י המשכת אור החכמה כי אין אור החכמה אלא במדות עצמן אהוי"ר [אהבה ויראה] כו'

Or, les lettres de la pensée, de la parole et de l'action qui sont tombées dans la matérialité, sous la domination des kelipot et de la sitra a'hra, ne peuvent s'élever par le tirage vers le bas de la lumière de 'Hokhma, car la lumière de 'Hokhma ne se trouve que dans les attributs eux-mêmes, l'amour et la crainte, etc.,

שהן בחי' רוחניות (עמ"ש ע"פ וייצר כו' בפ' בראשית) אבל גשמיות האותיות אין להם עלייה כ"א ע"י הקטורת שסממני הקטרת היו מדברים שאין בהם טעם כלל

qui sont de nature spirituelle (voir ce qui est expliqué à propos de « Et [D.ieu] forma… », dans la paracha de Bereishis). Mais les lettres dans leur matérialité ne peuvent s'élever que par l'encens, car les épices de l'encens étaient des substances qui n'avaient absolument aucun goût

ואינם ממין מאכל כלל הרי הן בבחי' דומם ובהקטרתן נעשה בחי' ריח העולה למעלה שמשיב את הנפש אשה ריח ניחוח להוי"ה שע"י הריח נעשה ניחוח דהיינו ירידה להשתלשלות המשכת בחי' הוי"ה יו"ד חכמה כו':

et ne relèvent nullement de la catégorie des aliments ; elles sont donc du niveau de l'inerte. En les brûlant, on produit un parfum qui s'élève vers le haut et ranime l'âme : « une offrande consumée par le feu, un parfum agréable à Havaya ». Car, par le parfum, il y a nichoach (« agréable »), c'est-à-dire une descente dans l'enchaînement descendant, un tirage vers le bas du niveau de Havaya, [dont] le youd [est] 'Hokhma, etc.

10 והנה כ"ז [כל זה] היה בבהמ"ק [בבית המקדש] שהיו מקריבין קרבנות ועכשיו היא התפלה במקום הקרבנות. ולהבין ענין זה בתפלה.

Or, tout cela se déroulait dans le Saint Temple, où l'on offrait des sacrifices ; à présent, la prière tient lieu de sacrifices. Il faut comprendre cela [dans le cadre de] la prière.

הנה בסדר המערכה היה דם התמיד קודם להטבת שתי נרות ונרות לקטרת וקטרת לאברים נמצא שדם התמיד קודם לנרות וקטרת ואברי התמיד אחר נרות וקטרת.

Dans l'ordre du service du Temple, le sang du tamid (l'offrande quotidienne) précédait l'entretien de deux lampes ; les lampes précédaient l'encens, et l'encens précédait les membres. Il s'ensuit que le sang du tamid précédait les lampes et l'encens, tandis que les membres du tamid venaient après les lampes et l'encens.

ויובן ענין זה בעבודת ה' בתפלה. כי הנה עיקר העבודה בק"ש [בקריאת שמע] ותפלה הוא למסור נפשו בק"ש [בקריאת שמע].

Cela s'éclairera par le service de D.ieu dans la prière. Car l'essentiel du service dans le Chema et la prière consiste à livrer son âme dans le Chema.

11 והנה יש ב"פ [ב' פעמים] מס"נ [מסירות נפש] למסור נפשו באחד. ובכל נפשך אפילו נוטל את נפשך כו'. ולהבין מהו ענין ב"פ [ב' פעמים] מס"נ [מסירות נפש] הללו

Or, il y a deux formes de sacrifice de soi (messirout néfech) : se livrer dans le mot « Un », et aimer D.ieu « de toute son âme », c'est-à-dire « même si D.ieu prend ton âme », etc. Pour comprendre ce que sont ces deux formes de messirout néfech :

הנה למס"נ [למסירות נפש] באחד קאי על נה"א [נפש האלקית] שהיא בבחי' ביטול ממש וכמ"ש חי ה' אשר עמדתי לפניו. בחי' עמידה היא ביטול באוא"ס [באור אין סוף] ב"ה ממש.

Le sacrifice de soi dans « Un » se rapporte à l'âme divine, qui se trouve dans un état de véritable annulation de soi (bitoul), ainsi qu'il est écrit : « Par la vie de Havaya, devant qui je me suis tenu. » L'état de station debout est une annulation de soi dans la Lumière infinie (Or Ein Sof) elle-même, béni soit-Il.

12 ובחי' ובכל נפשך היינו שגם בחי' נה"ב [נפש הבהמית] הי' [היה] בבחי' אתכפייא ואתהפכא כו'

Et le niveau de « de toute ton âme » signifie que l'âme animale aussi doit se trouver dans un état d'iskafya (soumission) et d'is'hapcha (transformation), etc.

שמס"נ [שמסירות נפש] זו אינה באחד אלא בבחי' ברוך שם כבוד מלכותו כו'. והענין כי הנה נודע שבחי' ממלא כ"ע [כל עלמין] וסוכ"ע הכל נק' בחי' שמי בלבד.

Car ce sacrifice de soi n'a pas lieu dans le niveau de « Un », mais dans celui de « Béni soit le nom de la gloire de Son royaume », etc. Voici l'explication : comme on le sait, le niveau de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin) et celui de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin) sont tous deux appelés uniquement le niveau de « Mon Nom ».

13 וכמאמר מלך משובח ומפואר עדי עד שמו הגדול. ועדי עד פי' כל העליות שמעולם עד עולם בעילוי אחר עילוי עוה"ב [עולם הבא] וגי"ע [וגן עדן] העליון וימות המשיח ותחה"מ [ותחיית המתים] וכמה רבוא רבבות עולמות והיכלות המבואר בזוהר.

Comme le dit la formule : « Roi, loué et glorifié à jamais (adé ad), est Son grand Nom. » « À jamais » désigne toutes les ascensions, de monde en monde, élévation après élévation : le Monde futur, le Jardin d'Éden supérieur, les jours du Machia'h et la Résurrection des morts, ainsi que les nombreuses myriades de myriades de mondes et de palais décrits dans le Zohar.

14 ובאמת יש הרבה יותר עד אין קץ וכמ"ש ולגדודיו אין מספר וגדודיו הן מלאכים שהן בחי' חיצוני' העולמות ומכ"ש [ומכל שכן] נשמות שהן פנימי' [פנימיות / פנימית] עולמות אין זה אלא בבחי' שמו שם כבוד מלכותו.

En vérité, il y en a beaucoup plus, à l'infini, comme il est écrit : « Ses troupes sont sans nombre » ; ses troupes sont les anges, qui constituent la dimension extérieure des mondes, et à plus forte raison les âmes, qui en constituent la dimension intérieure. Pourtant, tout cela ne relève que du niveau de « Son Nom », le nom de la gloire de Son royaume.

כמשל התפשטות המלך במדינה שרק שמו הולך בכל מדינות מלכותו ולא עצמותו ומהותו

C'est comme dans l'analogie de l'extension du roi dans son pays : seul son nom se répand dans toutes les provinces de son royaume, et non son essence ni son être.

כך כביכול התפשטות החיות הנמשך מאור א"ס ב"ה להחיות כל הברואים ונפש כל חי אין התפשטות והמשכה זו רק בבחי' שם שהוא רק זיו והארה בבחי' התפשטות בלבד ונק' אא"ס [אור אין סוף]

De même, pour ainsi parler, l'extension de la force vitale qui est tirée de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, afin de donner vie à toutes les créatures et à l'âme de tout être vivant : cette extension et cette transmission vers le bas ne relèvent que du niveau d'un «nom», qui n'est qu'un rayonnement et une illumination, une simple extension ; c'est cela qu'on appelle la Lumière infinie (Or Ein Sof).

אבל עצמות א"ס ב"ה ממש הוא רם ונשא כי אני ה' לא שניתי כתיב ואין ערוך אליו יתי' אפי' [אפילו] כערך טפה מים אוקינוס כו'.

Mais l'essence même de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, est élevée et sublime, car il est écrit : «Car Moi, Havayah, Je n'ai pas changé» ; et il n'existe aucune comparaison possible avec Lui, béni soit-Il, pas même celle d'une goutte d'eau avec l'océan, etc.

15 והנה הנשמה ונפש האלקי' מחמת שהיא בבחי' פנימי' [פנימיות / פנימית] העולמות היא בטלה ונכללת ביחוד עליון ב"ה לגבי אור א"ס ב"ה ממש מחמת ששורה ומאיר עליה אור א"ס ב"ה

Or, l'âme, l'âme divine, parce qu'elle relève de la dimension intérieure des mondes, se tient dans l'annulation de soi (bitoul) et s'inclut dans l'unité supérieure (yi'houda ila'a), béni soit-Il, devant la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, elle-même ; car la Lumière infinie repose et rayonne sur elle,

ומשכלת ומתבוננת ברוממותו יתי' איך שאין להעריך אליו ואני ה' לא שניתי כו'.

et elle contemple et médite Sa grandeur, béni soit-Il : rien ne peut Lui être comparé, et « Moi, Havaya, Je n'ai pas changé », etc.

אבל בהשתלשלות וירידת המדרגות עד סוף המדרגות תחתונות דנה"ב [דנפש הבהמית] המלובשת בגוף הגשמי ממש. הנה הגשמי הוא מסך מבדיל ומפריד היחוד עליון מחמת שנראה לעיני בשר ליש ודבר נפרד

Mais, dans l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) et l'abaissement des niveaux, jusqu'au terme des niveaux les plus bas, [c'est-à-dire le niveau] de l'âme animale revêtue du corps matériel proprement dit, le matériel constitue un écran qui sépare et dissocie [cela] de l'unité supérieure, car, aux yeux de chair, il apparaît comme un être et une entité distincte.

ומ"מ ע"י ירידת הנשמה ונפש אלקי' שלא ירדה בשביל עצמה שהרי גם קודם ירידתה היתה בבחי' אשר עמדתי כו' אלא הירידה היא צורך עליי' [עלייה] נפש הבהמית היא להאיר לה הארה מיחוד עליון ב"ה שתוכל גם היא לעלות וליכלל באא"ס [באור אין סוף] ב"ה.

Néanmoins, la descente de l'âme divine — qui n'est pas descendue pour elle-même, car, même avant sa descente, elle se trouvait déjà au niveau de « devant qui je me tenais », etc. — a pour objet l'élévation de l'âme animale : faire rayonner sur elle une illumination issue de l'unité supérieure, béni soit-Il, afin qu'elle aussi puisse s'élever et s'inclure dans l'Or Ein Sof, béni soit-Il.

16 והארה והמשכה זו היא מבחי' ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

Cette illumination et cette effusion proviennent du niveau de « Béni soit le Nom de la gloire de Son règne à jamais ».

דהיינו ע"י התבוננות שכל מה שנראה ליש ונפרד אין זה אלא בחי' זיו ושם כבוד מלכותו. ואי לזאת יהיה היש בטל כמו זיו השמש בשמש כו' וכמ"ש במ"א.

Autrement dit, par la méditation sur le fait que tout ce qui apparaît comme un être séparé n'est rien d'autre qu'un rayonnement, le Nom de la gloire de Son règne, l'être sera donc annulé (bitoul), comme le rayonnement du soleil à l'intérieur du soleil, etc., comme cela est expliqué ailleurs.

17 והנה בעליית נה"ב [נפש הבהמית] להתכלל באור א"ס ב"ה גדול מאד ורב כחה שהיא בחי' בע"ת [בעלי תשובה] דמשכין בחילא יתיר.

Or, lorsque l'âme animale s'élève pour être intégrée à la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, sa force est très grande et abondante, car elle relève des baalei techouva [ceux qui reviennent], qui « attirent avec une force plus grande ».

כי נה"ב [נפש הבהמית] נלקחה מחיות הקודש שבמרכבה. והחיות נושאות את הכסא ודמות כמראה אדם עליו מלמעלה.

Car l'âme animale a été prise des Chayos sacrées [créatures vivantes] du Char. Et les Chayos portent le Trône, et « une forme ayant l'apparence d'un homme au-dessus de lui ».

18 וברעש גדול מתנשאים. וזה היה ענין דם התמיד צפונה לפני הוי"ה שהקרבנות היו בנפש הבהמה להעלותה לשרשה שנלקחה מבחי' פני שור שבמרכבה.

« Et dans un grand tumulte, ils s'élèvent. » Tel était le sens du sang du tamid [offrande perpétuelle], [dont l'animal était abattu] « du côté nord, devant Havaya » : les sacrifices portaient sur l'âme de l'animal, afin de l'élever jusqu'à sa racine, d'où elle avait été prise, le niveau de la face du bœuf dans le Char.

והתמיד היה מקדשי קדשים ששחיטתן בצפון בחי' גבורה שמהשמאל בחי' רעש גדול. וגם צפונה צפון ה'

Le tamid faisait partie des offrandes très saintes, qui sont abattues au nord : le niveau de Guevoura (retenue), qui relève de la gauche, le niveau du « grand tumulte ». En outre, tsafona (« du côté nord ») [est] tsafoun Hé, « le hé caché »,

דהיינו בחי' ה' אחרונה של שם הוי"ה שהוא בחי' העלם וצמצום א"ס ב"ה שמחמת זה היה הרעש.

c'est-à-dire le niveau du hé final du Nom Havaya, qui est le niveau du voilement et du tsimtsoum (contraction) de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il ; c'est de là que venait le tumulte.

וזהו צפונה לפני הוי"ה. שמבחי' צפונה שהוא בחי' רעש גדול מתנשאים ונושאים את הכסא דמות כמראה אדם למעלה מבחי' אדם לפי ששרשם מעולם התהו לפני מלך מלך לבני ישראל.

Tel est le sens de « du côté nord, devant Havaya » : depuis le niveau du « côté nord », qui est celui du « grand tumulte », ils s'élèvent et portent le Trône, la ressemblance ayant l'apparence d'un homme, au-dessus du niveau de l'homme ; car leur racine vient du Monde de Tohou, « avant qu'aucun roi ne régnât sur les enfants d'Israël ».

19 והנה הוי"ה יו"ד חכמה כו' בחי' אדם. משא"כ ברעש גדול מתנשאים למעלה מבחי' אדם. וזהו לפני הוי"ה מקור בחי' הוי"ה שמשם נמשך להיות התהוות בחי' הוי"ה.

Or, le Nom Havaya, [dont le] youd [est] 'Hokhma (sagesse), etc., est le niveau de l'homme ; tandis que « dans un grand tumulte, ils s'élèvent » au-dessus du niveau de l'homme. C'est là « devant Havaya » : la source du niveau de Havaya, d'où provient l'émergence même du niveau de Havaya.

והנה כמו שדם התמיד היו מקריבים מנפש הבהמה ממש כך התפלה במקום הקרבנות היא בעליות והתכללות נפש הבהמית שבאדם שהיא ג"כ ברעש גדול בחי' רשפי אש והתלהבות בתשוקה וצמאון כו'.

Et de même qu'ils offraient le sang du tamid [sacrifice perpétuel], provenant de l'âme même de l'animal, ainsi la prière, à la place des sacrifices, est l'élévation et l'intégration de l'âme animale qui se trouve en l'homme ; elle aussi s'effectue « dans un grand tumulte » : au niveau des flammes de feu et de la ferveur, dans l'aspiration et la soif, etc.

20 וזהו אדם ובהמה תושיע הוי"ה בחי' בהמה שבאדם תושיע להיות בה ג"כ המשכת בחי' הוי"ה.

C'est là le sens de « Tu sauves l'homme et la bête, Havaya » : Tu sauves la bête qui est en l'homme, afin que le niveau de Havaya soit également attiré en elle.

וצמאון זה ותשוקה זאת היא בחי' בכל לבבך. שבלב יש ב' חללים חלל הימני מלא אויר ורוח.

Cette soif et cette aspiration relèvent du niveau de « de tout ton cœur ». Car le cœur comporte deux cavités : la cavité droite est remplie d'air et de souffle,

וחלל השמאלי מלא דם שהדם הוא הנפש רביעית דם שהנפש תלוי בו משכנו בלב ששם יסוד האש והחום הטבעי.

et la cavité gauche est remplie de sang, car « le sang est l'âme » ; la revi'it (mesure de volume) de sang dont dépend l'âme a son siège dans le cœur, où se trouvent l'élément du feu et la chaleur naturelle.

כנודע שכנפי הריאה מנשבי' [מנשבים] על הלב לקררו מחמימות ושם הוא משכן התשוקה וצמאון האלקי להעלות ולהתכלל באוא"ס [באור אין סוף] ב"ה:

Comme on le sait, les lobes des poumons soufflent sur le cœur pour le refroidir de sa chaleur. C'est là que se trouve le siège de l'aspiration divine et de la soif divine, qui tendent à s'élever et à s'intégrer dans la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il.

21 והנה אחרי בחי' ההעלאה והתכללות זו רוח אייתי רוח ואמשיך רוח להמשיך אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה למטה כמים הפנים.

À présent, après cette élévation et cette inclusion, « l'esprit amène l'esprit et fait descendre l'esprit » : afin de faire descendre ici-bas la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, « comme l'eau [reflète] un visage en face d'un autre ».

כשם שמבטל א"ע [את עצמו] מיש לאין כך נמשך מלמעלה מאין ליש שתהא השראת אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה ממש למטה כמו למעלה.

De même que l'on se tient dans l'annulation de soi (bitoul), passant de l'être au néant, ainsi est attiré d'en haut, du néant à l'être, afin qu'Or Ein Sof lui-même, béni soit-Il, réside ici-bas comme en haut.

22 ובכל נפשך בכל כחות הנפש מחדו"מ [מחשבה דבור ומעשה]. וגם כל נפש כלולה מנר"נ [מנפש רוח נשמה]. ועיקר הנפש היא המשכלת כ"ח לפום שעורא דיליה. יש מארי מקרא. ויש מארי משנה ותלמוד.

« Avec toute ton âme » : avec toutes les facultés de l'âme — la pensée, la parole et l'action. De plus, chaque âme comprend nefesh [le niveau vital de l'âme], ruach [le niveau spirituel] et neshamah [le niveau intellectuel]. Et la partie principale de l'âme est sa faculté intellectuelle, chacun selon sa mesure : il y a des maîtres de l'Écriture, et des maîtres de la Michna et du Talmud.

וזהו ענין הדלקת הנרות. אלא שבין הערבים מדליק כל ז' הנרות ובבקר בשעת הטבת שתי נרות היה מדליק נר הששי אחר הטבתו ואח"כ מדליק נר הז'.

Tel est le sens de l'allumage des lampes. Toutefois, à la tombée du soir, il allumait les sept lampes, tandis que le matin, au moment de préparer deux lampes, il allumait la sixième après l'avoir préparée, puis allumait la septième.

23 והוא כענין ותורה אור להיות מאיר אור התורה בכל נפשך נפש השכלי' [השכלית]. ומזה בא לבחי' ובכל מאדך בכל ממונך היא בחי' הצדקה שהיא סתם מצוה מעשיית.

Cela relève de l'idée de « la Torah est lumière » : la lumière de la Torah doit briller dans « de toute ton âme », c'est-à-dire dans l'âme intellectuelle. De là, on parvient au niveau de « de toute ta force », c'est-à-dire « avec tous tes biens », qui est le niveau de la tsedaka (charité), [ce qu'on appelle] simplement la « mitsva », une mitsva d'action.

כנודע שהמצות שהן בעשייה גשמי' [גשמיים / גשמיות / גשמית] הן בבחי' קטרת הנעשה מסממנים שאין בהם טעם ואינם ממין מאכל.

Comme on le sait, les mitsvot accomplies par des actes physiques relèvent du niveau de l'encens, qui est composé d'épices sans goût et qui ne sont pas de la catégorie des aliments.

24 ומהם נעשה בחי' ריח העולה למעלה לחזק את המוח ולהשיב את הנפש שראשית גילוי כלליות הנפש הוא במוחין שבראש ופעולות הריח היא שלא תהיה הנפש בבחי' הסתלקות מן המוחין רק שתשוב ותתגלה מהעלם אל הגילוי.

D'eux émane un parfum qui s'élève vers le haut, afin de fortifier l'intellect et de restaurer l'âme. Car la première révélation de l'âme dans son ensemble se trouve dans l'intellect (mo'hin) de la tête, et l'effet du parfum est que l'âme ne se retire pas de l'intellect, mais qu'elle revienne et se révèle, passant de l'occultation à la révélation.

25 וכך הוא ענין המצות. וכללותן היא מצות הצדקה. שעליה נאמר וצדקה תרומם גוי. שמתרוממת ועולה למעלה מעלה. וכתיב וילבש צדקה כשריון וכובע ישועה בראשו.

Ainsi en est-il des mitzvos, et leur expression générale et collective est la mitzvah de charité, à propos de laquelle il est dit : « La charité élève une nation » ; elle est élevée et monte toujours plus haut. Il est également écrit : « Il s'est revêtu de la charité comme d'une cotte de mailles, et d'un casque de salut sur Sa tête. »

שריון הוא מקשקשים רבים. וכך הנה כל פרוטה ופרוטה מצטרפת לחשבון גדול. להיות בחי' שריון שהוא מגן לכל החוסים בו.

Une cotte de mailles est [faite] de nombreuses écailles. De même, chaque pièce, l'une après l'autre, s'ajoute pour former une somme considérable et devenir une cotte de mailles, qui est un bouclier pour tous ceux qui s'y abritent.

וכך הצדקה נעשה בחי' מגן ומחסה שלא יהיה יניקת הקליפה וסט"א [וסטרא אחרא]. ונעשה בחי' כובע ישועה בראשו:

De même, la charité devient un bouclier et un refuge, afin que la kelipa (l'écorce) et la sitra a'hra (l'autre côté) ne reçoivent aucune nourriture ; et elle devient un « casque de salut sur Sa tête ».

26 וביאור ענין זה הנה כתיב עטרת תפארת שיבה בדרך צדקה תמצא. שמבחי' צדקה נעשה בחי' עטרת תפארת שיבה היא בחי' הדרת פנים יאר ה' פניו כו'

L'explication de cela est la suivante : il est écrit : « Une couronne de gloire, ce sont les cheveux blancs ; elle se trouve dans la voie de la charité. » De la charité vient le niveau de la « couronne de gloire, cheveux blancs », qui est le niveau de la majesté du visage : « Que Havaya fasse luire Son visage », etc.,

בחי' פנימיות היא בחי' תעלומות לב ופנימית הלב שמתאחדת עם המוח בבחי' תרין ריעין דלא מתפרשין. כי חיצוניות הלב אינה מתאחדת עם המוח שהמוח ברשותו להשכיל ולהתבונן בגדולת א"ס ב"ה.

le niveau de la dimension intérieure (pnimiyout), c'est-à-dire le niveau des « choses cachées du cœur », l'intériorité du cœur, qui s'unit à l'intellect comme « deux compagnons qui ne se séparent jamais ». Car la dimension extérieure du cœur ne s'unit pas à l'intellect : celui-ci est en son pouvoir pour comprendre et méditer la grandeur de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il,

27 ואעפ"כ [ואף על פי כן] חיצוניות הלב אינה ברשותו אבל פנימי' [פנימיות / פנימית] הלב היא מתאחדת ממש עם המוח. ומחמת הצדקה נעשה בחי' ריח המשיב את הנפש ומאיר גילוי המוח להתאחד בפנימית הלב.

Et pourtant, la dimension extérieure du cœur n'est pas sous la maîtrise de l'homme ; mais la dimension intérieure (pnimiyout) du cœur s'unit véritablement à l'esprit. Et par la charité se dégage un parfum qui restaure l'âme et fait rayonner la révélation de l'esprit, afin qu'elle s'unisse au sein de la dimension intérieure du cœur.

וזהו שמן וקטורת ישמח לב. זה הקב"ה דכתיב צור לבבי. דכמו שהלב ממשיך חיות לכל האיברים. כך הנה כתיב ואתה מחיה את כלם.

C'est là le sens de «L'huile et l'encens réjouissent le cœur» : il s'agit du Saint béni soit-Il, comme il est écrit : «Le Rocher de mon cœur.» Car, de même que le cœur transmet la force vitale à tous les membres, ainsi est-il écrit : «Et Tu leur donnes vie à tous.»

28 ושמחת הלב היינו בחי' גילוי פנימיות דהיינו בחי' פנימית אור א"ס ב"ה אין ערוך אליו כו'.

La joie du cœur est la révélation de la dimension intérieure (pnimiyout), c'est-à-dire de la dimension intérieure de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, à laquelle rien n'est comparable, etc.

וע"י הצדקה שהוא בחי' בטול היש לאין שנותן חיי נפשו מיגיעו. נמשך מלמעלה המשכה ליש מאין ממש הוא בחי' פנימית אור א"ס ב"ה ממש.

Et par la tsedaka, qui est l'annulation de l'être dans le néant, car on donne la vie de son âme, fruit de son labeur, un influx est attiré d'en haut, du néant véritable vers l'être : il s'agit précisément de la dimension intérieure de la Lumière infinie, béni soit-Il.

29 וזו היא בחי' עושים רצונו של מקום. כי הנה רצון הוא בבחי' שינוי. ואני הוי"ה לא שניתי כתיב.

C'est là le niveau de « faire la volonté de l'Omniprésent (Makom) ». Car la volonté est sujette au changement, et il est écrit : « Moi, Havaya, Je n'ai pas changé. »

אלא ישראל עושים רצונו ש"מ [של מקום] להיות התפשטות רצונו ית' בבחי' מקום שהן הן המצות שהן רצונו ית' המלובשות בעשי' [בעשיה] גשמית בבחי' מקום וזמן.

Mais Israël fait la volonté de l'Omniprésent, [faisant en sorte que] Sa volonté, béni soit-Il, s'étende dans la dimension du lieu : il s'agit des mitsvot, qui sont Sa volonté, béni soit-Il, revêtue d'actions physiques, dans l'espace et le temps.

30 ותרי"ג מצות דאורייתא וז' דרבנן הם תר"ך עמודי אור. כמו עמוד המחבר מעלה ומטה להיות אוא"ס [אור אין סוף] שבבחינת פנימית שלמעלה מעלה מגדר עלמין שורה ומתלבש בבחי' רצון בתרי"ג מצות דאורייתא וז' דרבנן המלובשות בגשמיות.

Les 613 mitsvot de la Torah et les sept mitsvot rabbiniques sont 620 piliers de lumière, à l'image d'un pilier qui relie le haut et le bas : la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, dans sa dimension intérieure (pnimiyout), qui se situe bien au-delà des limites des mondes, réside et se revêt sous forme de volonté dans les 613 mitsvot de la Torah et les sept mitsvot rabbiniques, lesquelles sont revêtues de matérialité.

31 ולכך נק' מעשה הצדקה כובע ישועה. כי ישועה מלשון וישע ה' אל הבל כו'. שפונה אל תפלתו דהיינו שגורם להיות הקב"ה פונה בעצמו ובכבודו להמשיך גילוי עצמותו ומהותו ממש.

C'est pourquoi l'acte de charité est appelé le « casque du salut (yeshuah) ». Car yeshuah vient de la même racine que « Havaya se tourna (vayisha) vers Hevel », etc., c'est-à-dire qu'Il se tourna vers sa prière : autrement dit, [la charité] amène le Saint béni soit-Il à se tourner Lui-même, dans toute Sa gloire, pour faire descendre la révélation de Son essence et de Son être mêmes.

וגילוי זה מתחלק לש"ע [לש"ע (370)] נהורין והוא מקור התפארת שיבה בחי' הדרת פנים כדכתיב גבי כהנים ומגבעות תעשה להם לכבוד ולתפארת שהמגבעות שהם בחי' הכובע ישועה נמשך להיות בחי' תפארת שיבה והדרת פנים.

Cette révélation se divise en 370 lumières, et elle est la source de « la gloire des cheveux blancs », la majesté du visage ; comme il est écrit au sujet des Cohanim : « Tu leur feras des coiffes, pour l'honneur et la gloire » : les coiffes, qui sont le « casque du salut », descendent pour devenir la « gloire des cheveux blancs » et la majesté du visage.

32 וזהו עטרת תפארת שיבה וכ"ז [וכל זה] בדרך צדקה תמצא כי מבחי' צדקה נעשה בחינת כובע ישועה להמשיך בחינת הדרת פנים יאר ה' פניו בחינת פנימיות כנ"ל. ואחר כך בחינת איברים. שבקרבנות היו שני דברים דם וחלב.

C'est là « une chevelure blanche est une couronne de gloire », et tout cela « se trouve dans la voie de la charité » : car de la charité naît le « casque du salut », afin de faire descendre la majesté du visage — « Que Havaya fasse rayonner Sa face » —, le niveau de la dimension intérieure (pnimiyout), comme expliqué plus haut. Puis [vient] le niveau des membres, car, dans les sacrifices, il y avait deux éléments : le sang et la graisse.

33 והדם קודם לנרות. וקטורת היא בחינת בכל לבבך והאיברים שהן החלב היה אחר הנרות והקטרת.

Le sang précède les lampes et l'encens ; il correspond au niveau de « de tout ton cœur » ; et les membres, qui sont la graisse, venaient après les lampes et l'encens.

והענין כי החלב הוא בחי' התענוג כמו שאנו רואים שמי שהוא בעל תענוג יש לו רבוי חלב.

L'explication est que la graisse correspond au niveau du plaisir, comme nous le voyons : celui qui vit dans le plaisir a beaucoup de graisse.

והיינו להיות כל חלב להוי"ה שיתענג על ה' בשמחה ובטוב לבב מרוב כל

C'est-à-dire que « toute la graisse est pour le Nom Havaya » : il faut se délecter en D.ieu, dans la joie et la gaieté du cœur, plus que de l'abondance de toute chose,

ולא יהיה לו תענוג אחר כלל ועי"ז והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך כו'. ואנכי ממש מצוך כו' שעי"ז יהיה בעיניו מתיקות התורה כו':

et ne prendre aucun autre plaisir, absolument. Par cela, « ces paroles que Je te prescris », etc., [seront sur ton cœur] ; et « Moi-même », Je te prescris, etc., afin que, par cela, la douceur de la Torah soit à ses yeux, etc.

34 ומעתה נבא לבאר ענין חנוכה מה שמברכין להדליק נר חנוכה. ומה ענין חנוכת המזבח וחנוכת הבית.

Nous en venons maintenant à expliquer la question de Chanukah, [et] pourquoi nous bénissons en disant : « allumer la lampe de Chanukah » ; et quelle est la question de la consécration (chanukah) de l'autel et de la consécration de la Maison.

הנה כתיב חנוך לנער ע"פ דרכו. שהוא כשרוצים ללמדו. והרי הוא רחוק מזה צריך לחנכו.

Il est écrit : « Éduque (chanoch) un jeune selon sa voie » ; c'est-à-dire que lorsqu'on veut lui enseigner quelque chose, et qu'il en est encore éloigné, il faut l'éduquer.

35 והחינוך הוא במתנות רבות שנותנים לו. אך הנה כתיב נער הייתי שרו ש"ע [של עולם] אמרו שהחיות המתפשט בכל העולמות לכל חד לפום שיעורא דיליה הוא בבחי' נער.

L'éducation se fait au moyen des nombreux cadeaux qu'on lui donne. Mais il est écrit : « J'étais un jeune homme (na'ar) » ; [les Sages] ont dit que le Prince du Monde a prononcé [ce verset], c'est-à-dire que la force vitale qui se répand dans tous les mondes, à chacun selon sa mesure, se trouve au niveau d'un jeune homme.

וכמ"ש והוא נער את בני בלהה כו'. שם הקטנה רחל. ה' קטנה בחי' מל' ה' אחרונה של שם הוי"ה להיות ומלכותו בכל משלה. להוות הנבראים מאין ליש הוא בבחי' קטנה לפי שהיא בבחי' גבולים ומצרים.

Comme il est écrit : « Et il était un jeune homme auprès des fils de Bilha », etc. ; [et] « le nom de la plus jeune était Rachel » : hei ketanah, « un petit hé », le niveau de Mal'hout (souveraineté), le hé final du Nom Havaya, afin que « Sa royauté domine sur tout ». Pour faire venir les créatures à l'existence, du néant à l'être, elle se situe au niveau du « petit », car elle relève du niveau des bornes et des limites.

36 ולגבי א"ס ב"ה שכשמו כן הוא אין לו סוף כו' נק' כל כללות החיות בשם קטנות שאין ערוך אליו ית'. ולכן כתיב מי יקום יעקב כי קטן הוא.

Par rapport à l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, qui, comme Son nom l'indique, n'a pas de fin, etc., toute la force vitale, considérée dans son expression générale et collective, est appelée « petitesse », car elle n'est en rien comparable à Lui, béni soit-Il. C'est pourquoi il est écrit : « Comment Yaakov pourra-t-il tenir debout, puisqu'il est petit ? »

כי יעקב מבריח מן הקצה אל הקצה ומאחר שיש קצה בראש וקצה בסוף הרי יש לו בחי' גבול וה"ז [והרי זה] בבחי' קטן לגבי א"ס ב"ה.

Car Yaakov est la barre qui s'étend d'une extrémité à l'autre ; et puisqu'elle a une extrémité en haut et une autre en bas, elle a une limite et est donc petite par rapport à l'Infini, béni soit-Il.

37 וכדי להמשיך אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה ממש בקרבנות דם התמיד ונרות וקטרת ואברים היה המזבח קטן מהכיל

Pour faire descendre la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, elle-même, au moyen des sacrifices (le sang du tamid [offrande perpétuelle], les lampes, l'encens et les membres), l'autel était trop petit pour la contenir [la Lumière].

ולכן התנדבו הנשיאים לחנוכת המזבח רבוי מתנות לחנך את המזבח והיה מתנתם מרובה מזה שהקריבו עליו בכ"י [בכל יום] את הכבש אחד כו' שהקריבו משל צבור של כל ישראל.

C'est pourquoi les princes offrirent de nombreux présents pour la dédicace de l'autel, afin de consacrer l'autel ; leur don dépassait ce qu'on y offrait chaque jour, « un agneau », etc., qui était offert avec les fonds communs de tout Israël.

38 והנשיאים לפי שהיו במעלה יותר משאר כללות ישראל נתנו לחנוכת המזבח מתנה מרובה קערות כסף ופרים וכבשים ועתודים

Les princes, parce qu'ils se trouvaient à un niveau supérieur au reste de la communauté d'Israël, offrirent un présent considérable pour l'inauguration de l'autel : des bassins d'argent, des taureaux, des agneaux et des boucs,

כדי שיהיה כח בקרבנות של ישראל להמשיך אור דבר יום ביומו בקרבנות של כל יום ויום.

afin que les sacrifices d'Israël aient la force d'attirer la lumière, « la chose de chaque jour en son jour », dans les sacrifices de chaque jour.

וכך היה ענין הנרות דחנוכה בימי חשמונאי שהיונים לא בקשו לשלוח ידם רק להשכיחם תורתך ולהעבירם כו' וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] (בב"ר [בבראשית רבה] פ' ט"ז ופ' מ"ד) שאמרו כתבו לכם על קרן השור כו'.

Il en fut de même pour les lumières de Hanouka, à l'époque des Hachmonéens : les Grecs ne cherchèrent pas à s'en prendre à eux, mais seulement à « leur faire oublier Ta Torah et les faire transgresser », etc. ; comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie (Bereishis Rabbah, sections 16 et 44) : ils dirent « Écrivez sur la corne du bœuf », etc.

ופי' לפי שכל העובדי כוכבים יש להם נה"ב [נפש הבהמית] מפני שור אלא שהם מקבלים מבחי' הפסולת והשמרי' [והשמרים] בחי' קרנים וטלפים שמרים ופסולת

Explication : tous les idolâtres ont une âme animale issue du visage du bœuf, mais ils reçoivent du niveau des déchets et des scories, du niveau des cornes et des sabots, des scories et des déchets,

שאין עולים ונכללי' [ונכללים] בקדוש' [בקדושה / בקדושת] פני שור שבמרכב' [שבמרכבה] שנושאות את הכסא ודמות אדם שעליו מלמעלה שכח זה רק בהנפש אלקית שהוא מבחי' אדם שעל הכסא.

qui ne s'élèvent pas et ne s'intègrent pas dans la sainteté du visage du bœuf dans le Char, [les 'Hayot (créatures vivantes)] qui portent le Trône et la ressemblance d'un homme qui se trouve au-dessus de lui ; car cette force [n'existe] que dans l'âme divine, issue du niveau de l'homme sur le Trône.

39 והנה"ב [והנפש הבהמית] היא מבחי' אדם שבחיות שבמרכבה ודמות אחד לארבעתן. ודמות פניהם פני אדם. ולכן יש להם כח להמשיך אור א"ס ב"ה ממש.

Et l'âme animale [d'Israël] relève du niveau de l'homme parmi les 'Hayout [êtres vivants] du Char : « les quatre avaient une seule apparence », « l'apparence de leurs visages était celle d'un homme ». Ils ont donc le pouvoir de faire descendre la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, elle-même.

והיונים נתקנאו בישראל ורצו שגם ישראל יכתבו על קרן השור שיקבלו מבחי' קרנים וטלפים כנ"ל שלא ליכלל בקדושת אדם העליון.

Les Grecs enviaient Israël et voulaient qu'Israël aussi écrive sur la corne du taureau, afin qu'ils reçoivent du niveau des cornes et des sabots, comme indiqué plus haut, et ne soient pas absorbés dans la sainteté de l'Homme supérieur.

וזהו שאין לכם חלק כו'. והישראל היו חלשים ומעטים בזמן ההוא ואעפ"כ [ואף על פי כן] מסרו נפשם על קדוש השם

Tel est [le sens de] « vous n'avez aucune part », etc. Les enfants d'Israël étaient faibles et peu nombreux à cette époque ; pourtant, ils donnèrent leur vie pour la sanctification du Nom.

ובכח מס"נ [מסירות נפש] הי' [היה] להם כח להמשיך אור התורה מחדש והמשכ' זו היא בבחי' חנוכה בחי' מתנה מרובה המשכת כובע ישועה להיות עטרת תפארת שיבה כו':

Et, par la force du sacrifice de soi (messirout néfech), ils eurent le pouvoir de faire descendre à nouveau la lumière de la Torah. Cette descente relève du niveau de Hanouka (inauguration), du niveau d'un don abondant : la descente du « casque du salut », afin qu'il devienne la « couronne de gloire, les cheveux blancs », etc.

40 וזהו ענין הלל והודאה כי הלל הוא לי' [לשון] שבח וגם לשון בהילו נרו כו'. הארה בבחי' גילוי

Tel est le sens du Hallel (louange) et de l'action de grâce. En effet, hallel signifie louange, mais évoque aussi l'expression « lorsque Sa lampe brillait (b'hilo) », etc. : une illumination sous forme de révélation.

וזה נמשך מזה כי מחמת השבח שמשבחים את האדם במעלות ומדות שיש בו מעוררים את המעלות ומדות שבו לצאת מהעלם לגילוי.

Et l'un découle de l'autre : car les louanges par lesquelles on loue une personne pour les vertus et les qualités qu'elle possède éveillent en elle ces vertus et ces qualités, afin qu'elles sortent de leur état caché et se révèlent.

41 וזהו הללויה שיצא שם י"ה מהעלם לגילוי להיות בחי' יו"ד חכמה כו' מלמעלה מן החכמה

C'est là le sens de « Hallelouya » : que le Nom Yah sorte de la dissimulation pour se révéler, afin que se manifeste le niveau du yud, 'Hokhma (sagesse), etc., qui vient d'au-dessus de 'Hokhma.

כי חכמה כ"ח מ"ה [מה] בגימטריא אדם והמשכת בחי' אדם שעל הכסא הוא מבחי' שלמעלה מעלה מבחי' אדם הוא בחי' אור א"ס ב"ה ממש וע"י נעשה בחי' שם י"ה תרין ריעין דלא מתפרשין

Car 'Hokhma est koach mah (« la force de Mah »), et Mah a la valeur numérique d'adam (« homme ») ; la transmission vers le bas du niveau de l'homme sur le Trône provient du niveau très supérieur, bien au-dessus du niveau de l'homme : la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, elle-même. Par cela advient le Nom Yah, « deux compagnons qui ne se séparent jamais ».

ואח"כ הללו את שם ה' להיות המשכת חכמה במדות שתהיינה גם המדות בבחי' בטול לך ה' הגדולה כו'.

Et ensuite : « Louez le Nom Havaya » : que 'Hokhma soit attirée vers les attributs, afin que ceux-ci aussi soient dans l'état d'annulation de soi (bitoul) : « À Toi, Havaya, la grandeur », etc.

אך כ"ז [כל זה] ההילול והשבח להמשיך מההעלם לגילוי הוא ע"י עבדי ה' שהם בבחי' עבדים שמקבלים עליהם עומ"ש [עול מלכות שמים] בבחי' שום תשים כו'

Mais toute cette louange et cet hommage, qui font passer de la dissimulation à la révélation, s'accomplissent par les «serviteurs de Havaya», semblables à des serviteurs qui acceptent sur eux le joug de la royauté céleste, conformément à «tu devras assurément établir [un roi sur toi]», etc.

וכמ"ש במ"א שבחי' הלל והשבח הזה והמשכה זו היא בחי' מאה ברכות שחייב אדם לברך בכל יום שהוא בחי' הברכה והמשכה מהעלם אל הגילוי.

Comme cela est expliqué ailleurs, ce niveau de louange et d'hommage, ainsi que cette transmission vers le bas, correspond au niveau des cent bénédictions qu'une personne est tenue de réciter chaque jour; il s'agit du niveau de la bénédiction et de la transmission vers le bas, de la dissimulation à la révélation.

42 וזהו יהי שם ה' מבורך מעתה ועד עולם. מעתה מהתחלי' [מהתחלת] הזמן שהוא בבחי' מלכותו ית' שאז שייך לי' [לשון] זמן מלך מלך כו' כמ"ש במ"א

C'est ainsi que «Que le Nom Havaya soit béni dès maintenant et à jamais.» «Dès maintenant»: depuis le commencement du temps, qui se situe au niveau de Sa souveraineté, béni soit-Il, car c'est alors que la notion de temps s'applique: «[D.ieu] est Roi, [D.ieu] était Roi», etc., comme il est expliqué ailleurs.

ועד עולם היינו שיומשך ויתפשט עד סוף כל המדרגות שיהי' [שיהיה] גילוי אלקות כו'.

«Et à jamais»: qu'il soit attiré vers le bas et se répande jusqu'au terme de tous les niveaux, afin qu'il y ait une révélation de la divinité, etc.

43 וכ"ז [וכל זה] בחי' הלל והללויה להמשיך מההעלם אל הגילוי. אבל בחי' הודאה הוא בחי' שוב שצ"ל רצוא ושוב

Tout cela relève du niveau du Hallel et du Hallelouya, qui font passer de l'occultation à la révélation. Mais la reconnaissance (hodaah) relève du «retour», car il doit y avoir un mouvement d'«élan et de retour».

ולמעלה נק' מטי ולא מטי שבאמת אין אא"ס [אור אין סוף] ב"ה בגילוי ממש בזה"ז [בזמן הזה] כ"א לע"ל [לעתיד לבוא] ונגלה כבוד הוי"ה כי עין בעין כו'

En haut, cela est appelé « parvenir et ne pas parvenir ». Car, en vérité, la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, n'est pas réellement révélée à l'époque actuelle, mais seulement dans le Temps à venir : « la gloire de Havaya se révélera », « car œil à œil », etc.,

משא"כ עכשיו אין הגילוי רק בבחי' קול דודי דופק אני ישנה ולבי ער כו' ומשחרב בהמ"ק [בית המקדש] אין להקב"ה בעולמו אלא ד"א [ד' אמות] של הלכה כו'

tandis qu'à présent, la révélation n'a lieu que sous la forme de « La voix de mon bien-aimé frappe », « Je dors, mais mon cœur est éveillé », etc. ; et, depuis la destruction du Temple saint, le Saint béni soit-Il n'a dans Son monde que les quatre coudées de la halachah, etc.

ונמשך מזה בחי' הודאה ובטול לאור א"ס ב"ה הנמשך בתורתו ועבודתו. ודברי אשר שמתי בפיך. ואשים דברי בפיך. אני המשנה המדברת בפיך כו':

De là découle le niveau de la reconnaissance et de l'annulation de soi (bitoul) devant la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui est attirée dans Sa Torah et Son service : « Et Mes paroles que J'ai mises dans ta bouche », « Et J'ai mis Mes paroles dans ta bouche », « Je suis la Mishnah qui parle dans ta bouche », etc.

LikuteiTorah.com
LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY-NC 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Synagogues, écoles et projets à but non lucratif peuvent la copier, l'imprimer et la partager librement, et demander des dons pour couvrir les frais d'impression ; elle ne peut jamais être vendue. Citez Kehot Publication Society et likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/torah-ohr/vayeishev/4/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak